

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 7CdoPr/14/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1316213361
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:1316213361.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Martiny Valentovej a členov senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a JUDr. Andrey Dudásovej v spore žalobkyne Ing. T. X., narodenej XX. G. XXXX, E., A. č. X, zastúpenej JUDr. Elenou Lalíkovou, advokátkou, Bratislava, Podbrezovská 34, proti žalovanej Mestskej časti Bratislava - Devínska Nová Ves, Bratislava, Novoveská č. 17/A, IČO: 603392, zastúpenej advokátskou kanceláriou N-advokát, s. r. o., Bratislava, Lovinského 4408/22, IČO: 51098636, o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B3-11Cpr/5/2016, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 13. novembra 2024 č. k. 2CoPr/5/2024 - 476, takto

rozhodol:

Dovolanie **z a m i e t a**.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 04. júla 2017 č. k. 11Cpr/5/2016-45 zamietol žalobu a žalobkyňa uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania v plnej výške.

1.1. Mal za preukázané, že pracovný pomer vznikol zvolením, vymenovaním obecným zastupiteľstvom, špecifickým spôsobom, ktorý upravuje zákon č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení (ďalej aj „zákon o obecnom zriadení“). Uviedol, že v tomto prípade je zákon o obecnom zriadení lex specialis voči Zákonníku práce a v prejednávanom prípade nedošlo k okamžitému skončeniu pracovného pomeru tak, ako to má na mysli ustanovenie § 68 Zákonníka práce. Preto sa podľa neho žalobkyňa nemohla ani domáhať určenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru. Zákonná úprava jej dávala možnosť sa domáhať v správnom konaní určenia podľa ustanovenia § 337 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj „SSP“), že jej funkcia hlavného kontrolóra naďalej trvá, nie však určenia, že okamžité skončenie pracovného pomeru je neplatné. Súd prvej inštancie konštatoval, že v prípade zrušenia uznesenia zastupiteľstva, ktorým bola žalobkyňa zvolená za miestneho kontrolóra a ktorým bol starosta poverený, aby s ňou uzatvoril pracovnú zmluvu (a to, že tieto uznesenia boli právoplatne zrušené rozhodnutím súdu nebolo sporné), starosta nebol oprávnený uzatvoriť s ňou pracovnú zmluvu. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že pracovná zmluva č. XX/XXXX, od ktorej žalobkyňa odvodzuje svoje nároky, je neplatný právny úkon v zmysle ustanovenia § 17 ods. 2, 3 Zákonníka práce.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) v poradí druhým rozsudkom z 12. augusta 2020 sp. zn. 2CoPr/3/2020 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a priznal žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP a z § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) uznesením z 28. februára 2023 sp. zn. 7Cdo/60/2021 dovolanie žalobkyne odmietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Na základe sťažnosti žalobkyne Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) nálezom zo 07. septembra 2023 č. k. III. ÚS 315/2023-31 (ďalej aj „nález sp. zn. III. ÚS 315/2023“) rozhodol, že najvyšší súd uznesením z 28. februára 2023 sp. zn. 7Cdo/60/2021 porušil základné právo žalobkyne na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Najvyššiemu súdu uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania v sume 442,38 eura a zaplatiť ich právnomu zástupcovi žalobkyne do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Najvyšší súd uznesením č. k. 7CdoPr/14/2023 z 31. októbra 2023 zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu z 12. augusta 2020 sp. zn. 2CoPr/3/2020 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. S odkazom na viazanosť právnym názorom ústavného súdu, ktorý vyslovil v náleze dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je dôvodné. So zreteľom na povahu a účel dovolacieho konania dospel najvyšší súd k záveru, že v danej procesnej situácii, ktorá nastala po náleze ústavného súdu, pre dosiahnutie zmyslu a podstaty jeho nálezu zo 07. septembra 2023 sp. zn. III. ÚS 315/2023 prichádza v dovolacom konaní do úvahy len zrušenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu z dôvodu porušenia práva žalobkyne na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP konaním odvolacieho súdu.

6. Odvolací súd napadnutým rozsudkom č. k. 2CoPr/5/2024-476 z 13. novembra 2024 rozhodol tak, že rozsudok bývalého Okresného súdu Bratislava III č. k. 11Cpr/5/2016-45, zo dňa 04. 07. 2017 zmenil a určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru žalovaného so žalobkyňou zo dňa 08. júna 2016, je neplatné. V časti určenia, že pracovný pomer trvá, žalobu zamietol (výrok I.). Žalobkyni voči žalovanému priznal náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

6.1. Odvolací súd rešpektujúc rozhodnutie ústavného súdu dospel k zmene právneho posúdenia veci v tom zmysle, že vyhodnotil argumentáciu žalobkyne ako dôvodnú. V prvom rade uviedol, že k výkonu funkcie kontrolóra obce je potrebné jednak zvolenie do tejto funkcie obecným zastupiteľstvom a následne po uskutočnení tejto voľby sa musí uzatvoriť aj pracovná zmluva. Uviedol, že dané vyplýva z ust. § 18 ods. 5 zákona o obecnom zriadení. Jeho funkčné obdobie sa začína dňom, ktorý je určený ako deň nástupu do práce. V danej veci bolo zrejmé, že dňa 04.03.2014 miestne zastupiteľstvo Bratislava - Devínska Nová Ves uznesením č. XX/X/XXXX zvolilo žalobkyňu do funkcie kontrolórky. Na rozhodnutie o voľbe do funkcie kontrolórky nadväzovalo uzatvorenie pracovnej zmluvy č. XX/XXXX dňa 07. 03. 2014 so žalobkyňou ako zamestnancom a žalovanou ako zamestnávateľom, s druhom dohodnutej práce miestny kontrolór. Teda v čase uzatvorenia danej pracovnej zmluvy tu bolo rozhodnutie miestneho zastupiteľstva o voľbe žalobkyne do funkcie kontrolórky, ktoré sa považovalo v zmysle prezumpcie správnosti správnych aktov za zákonné a správne. Potom aj pracovná zmluva bola uzatvorená platne, nakoľko je potrebné platnosť úkonu posudzovať podľa stavu platného v čase jeho uskutočnenia. Uznesenie miestneho zastupiteľstva Bratislava - Devínska Nová Ves č. XX/X/XXXX zo dňa 04. 03. 2014, ktorým bola žalobkyňa zvolená do funkcie kontrolórky bolo neskôr rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6S/264/2014, 6S/266/2014 zo dňa 22. 04. 2016, právoplatné dňa 07. 06. 2016 zrušené. Dané rozhodnutie, pri dodržaní zásady prezumpcie správnosti správnych aktov do času kým nie sú príslušným orgánom zrušené, nemôže spôsobiť následok, že uzatvorené úkony na základe rozhodnutia a to v čase, kedy takýto správny akt, z ktorého vychádzali nebol zrušený a teda platilo, že je platný a správny, sú posúdené ako neplatné od počiatku. Je nevyhnutné vo veci rozlíšiť, že tu je jednak akt voľby zastupiteľstvom do funkcie kontrolóra a jednak druhý úkon a to uzatvorenie pracovnej zmluvy. Zrušením rozhodnutia o voľbe zastupiteľstva do funkcie kontrolóra nedošlo automaticky aj k zrušeniu pracovnej zmluvy, ani k stavu, že je pracovná zmluva od počiatku absolútne neplatná a nedošlo ani k zániku výkonu funkcie kontrolóra v zmysle ust. 18 ods. 8 zákona o obecnom zriadení. Vo vzťahu k zániku funkcie hlavného kontrolóra poukázal na § 18 ods. 8 a) až g) zákona o obecnom zriadení. Podľa ust. § 18 ods. 11 zákona o obecnom zriadení dňom zániku výkonu funkcie hlavného kontrolóra zaniká aj jeho pracovný pomer. Vychádzajúc z vyššie uvedených ustanovení zákona o obecnom zriadení, ktoré upravujú zánik funkcie hlavného kontrolóra vyplýva, že zrušenie rozhodnutia miestneho zastupiteľstva o voľbe kontrolóra správnym súdom, nie je zákonom predpokladaný spôsob zániku výkonu funkcie hlavného kontrolóra. Pre daný konkrétny prípad, sa však nedá použiť a aplikovať ust § 18 ods. 8 a ani ust.

§ 18 ods. 11, nakoľko k zániku výkonu funkcie hlavného kontrolóra zrušením uznesenia zastupiteľstva o voľbe správnym súdom, v zmysle ust. § 18 ods. 8 zákona o obecnom zriadení, nedošlo.

6.2. V danom prípade bolo možné konštatovať, že žalobkyňa bola riadne zvolená do funkcie miestneho kontrolóra a došlo nadväzujúc na to k uzatvoreniu pracovnej zmluvy so žalobkyňou, čo je tiež podmienkou k výkonu funkcie kontrolóra. Rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6S/264/2014, 6S/266/2014 zo dňa 22. 04. 2016, právoplatné dňa 07. 06. 2016 došlo ku zrušeniu uznesenia miestneho zastupiteľstva o voľbe žalobkyne do funkcie kontrolórky, avšak dané rozhodnutie nespôsobilo zánik funkcie kontrolórky v zmysle ust. § 18 ods. 8 zákona o obecnom zriadení, a teda nedošlo ani k zániku pracovného pomeru. Zrušenie rozhodnutia miestneho zastupiteľstva o voľbe do funkcie kontrolórky znamená, že došlo k zrušeniu jedného z potrebných predpokladov k výkonu funkcie kontrolóra. Odvolací súd z dôvodu, že nebolo možné aplikovať ustanovenia zákona o obecnom zriadení, ktoré upravujú zánik funkcie hlavného kontrolóra a z dôvodu, že bola tu aj pracovná zmluva, na ktorú je dôvodné aplikovať ustanovenia Zákonníka práce, bol jediným právne akceptovateľným spôsobom zániku pracovnej zmluvy v danom prípade danie výpovede podľa ust. § 63 ods. 1 písm. d) Zákonníka práce.

6.3. Odvolací súd ďalej uviedol, že z vyjadrení žalovanej vyplýva, že sa stotožnila v celom rozsahu s predchádzajúcim právnym názorom odvolacieho súdu o neplatnosti pracovnej zmluvy od počiatku, avšak daný právny záver neobstál pred ústavným súdom. Žalovaná okrem iného namietala, že žalobkyňa sa nemôže domáhať určenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru, keď k takémuto úkonu žalovaná nikdy nepristúpila. Listina zo dňa 08. júna 2016 je podľa žalovanej len konštatovaním vzniknutého právneho stavu, oznámením o skončení pracovného pomeru zánikom funkcie. Odvolací súd k danému uviedol, že aj napriek zrušeniu uznesenia miestneho zastupiteľstva o voľbe žalobkyne do funkcie kontrolóra stále existuje platná pracovná zmluva, potom je možné oznámenie zaslané žalobkyňi žalovanou zo dňa 08. júna 2016 vyhodnotiť ako úkon okamžitého skončenia pracovného pomeru. Dané oznámenie malo účinky okamžitého ukončenia výkonu funkcie (druh práce v pracovnej zmluve) žalobkyne ako kontrolórky. Navyše ani Ústavný súd SR nespochybnil, že by sa žalobkyňa neoprávnene domáhala žalobou určenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru. Okrem iného vyjadril, že otázka trvania funkcie kontrolóra patrí do správneho súdnictva, ale podľa § 337 a § 339 SSP len vtedy, ak sa preskúmava zánik funkcie z dôvodov predpokladaných zákonom alebo odvolanie z funkcie rozhodnutím zastupiteľstva podľa zákona o obecnom zriadení. Predmetom žaloby nebolo to, či funkcia sťažovateľky trvá alebo nie, ale to, ako má byť skončený jej pracovný pomer, ak správny súd zruší uznesenie o zvolení, ktoré je predpokladom výkonu tejto funkcie. Odvolací súd mal za to, že pracovný pomer sa v tomto prípade mohol skončiť výpoveďou v zmysle ust. § 63 ods. 1 písm. d) Zákonníka práce, potom aj úkon žalovanej, ktorým reagovala na vzniknutý stav, bolo možné hodnotiť ako úkon podľa Zákonníka práce, ktorý podľa obsahu a účelu, ktorý sledoval, je možné hodnotiť ako okamžité skončenie pracovného pomeru. Odvolací súd žalobe v časti určenia, že okamžité skončenie pracovného pomeru žalovanej so žalobkyňou zo dňa 08. júna 2016 je neplatné, vyhovel.

6.4. Vo vzťahu k rozhodnutiu o zamietnutí žaloby v časti požadovaného určenia, že pracovný pomer naďalej trvá, odvolací súd poukázal na závery rozsudku najvyššieho súdu, sp. zn. 3Cdo/147/2008 zo dňa 11. decembra 2008. Odvolací súd potom uviedol, že žalobkyňa nemôže mať naliehavý právny záujem na podaní určovacej žaloby, pokiaľ sa ochrany práv môže domáhať žalobou na plnenie, alebo ak k odstráneniu neistoty slúžia osobitné právne postupy upravené v príslušných právnych predpisoch. Prípady osobitného postupu v zmysle vyššie uvedeného vyplývajú tiež z § 77 Zákonníka práce. Z uvedeného vyplývalo, že žalobkyňa tým, že riadne v lehote dvoch mesiacov napadla na súde neplatnosť samotnej výpovede, nemohla mať súčasne naliehavý právny záujem i na požadovanom určení, že jej pracovný pomer naďalej trvá. Absencia naliehavého právneho záujmu na takomto určení, bola potom dôvodom pre zamietnutie žaloby v tejto časti. Odvolací súd dodal, že ak súd právoplatným rozsudkom vyslovil, že výpoveď z pracovného pomeru daná žalobkyňi bola neplatná, je potom potrebné vychádzať z toho, že takýto pracovný pomer bol skončený neplatne a teda takýto pracovný pomer neskončil a naďalej trvá.

6.5. O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 453 ods. 3 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

7. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP a z § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Žalovaná žiadala, aby najvyšší súd rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že vo výroku I. v časti, ktorou odvolací súd rozsudok bývalého Okresného súdu Bratislava III č. k. 11Cpr/5/2016-45 zo dňa 04. 07. 2017, určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru žalovaného so žalobkyňou zo dňa 08. júna 2016 je neplatné, a v celom II. výroku, zrušil a vec sa vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

7.1. Porušenie práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP konaním odvolacieho súdu vymedzila žalovaná jednak tým, že odvolací súd sa nezaoberal jej podstatnými námietkami k zániku pracovného pomeru uplynutím dojednanej doby, ako aj svojvoľou (arbitrárnosťou) pri výklade obsahu viazanosti odvolacieho súdu právnym názorom dovolacieho súdu v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 7CdoPr/14/2023 zo dňa 31. 10. 2023. Žalovaná uviedla, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný, keď neobsahuje ani riadne odôvodnenie, z ktorého by vyplývalo, že sa odvolací súd účinne zaoberal aj jej námietkami a argumentami uvedenými napríklad v podaní žalovanej z 27.05.2024, ale najmä námietkami v podaní žalovanej z 17. 10. 2024, ktoré všetky mali podstatný význam pre rozhodnutie, a to až v takej intenzite, že došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces. Poukázala pritom na odsek 14. odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/91/2021 z 25. 05. 2022, ako aj R 2/2016. Svojvoľu odôvodnila tak, že v zrušujúcom uznesení dovolací súd celkom jasne a zrozumiteľne vyslovil iba záväzný právny názor pre odvolací súd, aby sa odvolací súd v novom rozhodnutí vysporiadal s dovolacím súdom označenou argumentáciou žalobkyne, dovolací súd však v zrušujúcom uznesení žiadnym spôsobom neuložil odvolaciemu súdu, aby považoval takúto argumentáciu žalobkyne za správnu, ako sa svojvoľne domnieval odvolací súd, čo tento svojvoľne a nesprávne konšatoval v odseku 18. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Odvolací súd takto vopred prezumoval výsledok súdneho sporu, ktorým sa z neznámeho a svojvoľného dôvodu cítil byť viazaný, čím zo všetkých procesných práv žalovanej učinil formality, teda ich zmaril, a porušil právo žalovanej na spravodlivý proces.

7.2. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP videla žalovaná jednak v neplatnosti pracovnej zmluvy, ako aj v prezumpcii správnosti správnych aktov. Žalovaná uviedla, že odvolací súd nesprávne právne posúdil, že pracovná zmluva, ktorá bola uzatvorená na základe § 18a ods. 6 zákona č. 369/1990 Zb. s osobou, ktorá bola zvolená do funkcie hlavného/miestneho kontrolóra uznesením obecného/miestneho zastupiteľstva, ktoré bolo právoplatne zrušené v správnom súdnictve pre jeho nezákonnosť sa vzhľadom na prezumpciu správnosti správnych aktov údajne považuje za platnú aj po takomto zrušení (bod 19. odôvodnenia). Podľa žalovanej je správny právny názor taký, že pracovná zmluva, ktorá bola uzatvorená na základe § 18a ods. 6 zákona č. 369/1990 Zb. s osobou, ktorá bola zvolená do funkcie hlavného/miestneho kontrolóra uznesením obecného/miestneho zastupiteľstva, ktoré bolo právoplatne zrušené v správnom súdnictve pre jeho nezákonnosť sa vzhľadom na to, že prezumpcia správnosti správnych aktov má povahu vyvrátiťelnej právnej domnienky, ktorá takýmto právoplatným zrušením bola vyrátaná späť (ex tunc) k času uzavretia takejto pracovnej zmluvy, považuje za absolútne neplatnú od počiatku, teda od jej uzavretia, a to najmä preto, že (a) odporuje § 18a zákona č. 369/1990 Zb., čiže je absolútne neplatná podľa § 1 ods. 4 Zákonníka práce v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka, ale aj preto, že (b) takéto uznesenie malo povahu správneho aktu sui generis, ktorým sa kreovala vôľa obce/mestskej časti, teda právoplatné zrušenie takéhoto uznesenia súčasne spôsobilo počiatočnú absenciu skutočnej vôle obce/mestskej časti uzatvoriť takúto pracovnú zmluvu, teda takéto pracovná zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom aj podľa § 1 ods. 4 Zákonníka práce v spojení s § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ale aj preto, že (c) výkon dohodnutej práce sa ukázal byť od právoplatného zrušenia predmetného uznesenia, že tento je od počiatku nemožný, a teda že takéto pracovná zmluva je absolútne neplatná aj podľa § 1 ods. 4 Zákonníka práce v spojení s § 37 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Princíp prezumpcie správnosti správnych rozhodnutí má v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít povahu vyvrátiťelnej právnej domnienky (praesumptio iuris tantum), o tom, že treba na konkrétny správny akt bezpodmienečne nazerať ako na akt správny, ktorý je bez právnych väd, ak nedošlo k jeho zrušeniu. Poukázala na ustálenú rozhodovaciu prax, a to rozsudok najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 8Sžo/61/2016, z 23. 08. 2018, rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Stk/7/2021, z 28. 02. 2023. Pri vyvrátiťelných domnienkach vo všeobecnosti platí, že sa pokladajú za existujúce, pokiaľ sa nepreukáže opak. Pri vyvrátiťelnej domnienke akou je prezumpcia správnosti správnych rozhodnutí je tak takýmto dôkazom opaku, teda dôkazom nesprávnosti/nezákonnosti/väd príslušného individuálneho správneho aktu až jeho právoplatné zrušenie. V záujme právnej istoty a ochrany dobromyseľne nadobudnutých práv je možnosť takéhoto zrušenia obmedzená zákonnými lehotami. Na zrušené administratívne rozhodnutie sa tak musí nahliadať, ako keby toto od počiatku neexistovalo. Musí sa teda obnoviť stav z obdobia pred takýmto zrušeným administratívnym rozhodnutím. Poukázala pritom na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 106/2022, z 10. 05. 2022. Právoplatne zrušené uznesenie o zvolení miestneho kontrolóra malo navyše povahu správneho aktu sui generis, ktorým sa súčasne totiž tiež kreovala vôľa obce/mestskej časti, teda právoplatné zrušenie takéhoto uznesenia nevyhnutne súčasne spôsobilo počiatočnú absenciu skutočnej vôle obce/mestskej časti uzatvoriť takúto pracovnú zmluvu, teda takéto pracovná zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom aj podľa § 1 ods. 4 Zákonníka práce v spojení s § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Poukázala na rozsudok najvyššieho súdu, sp. zn.: 1Obo/1/2015

z 17. 02. 2016. K nesprávnemu právnemu posúdeniu zániku pracovného pomeru na základe § 18a ods. 11 zákona č. 369/1990 Zb. uviedla, že odvolací súd nesprávne právne posúdil, že nedošlo k zániku pracovného pomeru žalobkyne podľa § 18a ods. 11 zákona č. 369/1990 Zb., keďže tam uvedená právna norma sa údajne vzťahuje výlučne iba na prípady zániku výkonu funkcie hlavného/miestneho kontrolóra podľa § 18a ods. 8 zákona č. 369/1990 Zb. Podľa žalovanej správne právne posúdenie spočíva v tom, že keby aj pracovná zmluva bola platne uzatvorená, čo nebola, a keby aj vznikol pracovný pomer, čo nevznikol, tak takýto pracovný pomer by aj tak zanikol ešte pred vyhotovením listu žalovanej z 08. 06. 2016 (údajné okamžitého skončenia pracovného pomeru, hoci vôbec nemalo ísť o právny úkon), a to aj podľa § 18a ods. 11 zákona č. 369/1990 Zb., pričom tam uvedená právna norma sa má vykladať široko tak, aby zamedzila trvanie takéhoto pracovného pomeru bez trvania výkonu funkcie hlavného/miestneho kontrolóra. Podľa žalovanej odvolací súd nesprávne právne posúdil aj to, že údajne vôbec nedošlo k zániku pracovného pomeru v rozhodnom čase. Odvolací súd nesprávne právne posúdil, že vôbec nedošlo k zániku pracovného pomeru žalobkyne, keďže údajne jediným právne akceptovateľným spôsobom zániku pracovnej zmluvy v danom prípade by údajne bola jej výpoveď podľa § 63 ods. 1 písm. d) Zákonníka práce. Žalovaná je naopak toho právneho názoru, že správne, keby aj pracovná zmluva bola platne uzatvorená, čo nebola, a keby aj vznikol pracovný pomer, čo nevznikol, tak takýto pracovný pomer by aj tak zanikol ešte pred vyhotovením listu žalovaného z 08. júna 2016 (údajné okamžitého skončenia pracovného pomeru, hoci vôbec nemalo ísť o právny úkon), a to nielen podľa § 18a ods. 11 zákona o obecnom zriadení, ale aj práve z dôvodu podľa § 71 Zákonníka práce pre uplynutie doby, na ktorú tento bol uzatvorený, keďže tento bol uzatvorený na dobu určitú: „Pracovný pomer je dohodnutý na dobu: určitú do zániku funkcie najneskôr do 09. 03. 2020.“, pričom v spore nebolo sporným, že došlo k zániku funkcie žalobkyne v zmysle tohto dojednaní, čiže k uplynutiu dojednanej doby. V príslušnej (neplatnej) pracovnej zmluve totiž bolo dohodnuté, že „Pracovný pomer je dohodnutý na dobu: určitú do zániku funkcie najneskôr do 09. 03. 2020“, pričom v súdnom spore nebolo sporným, že došlo k zániku funkcie žalobkyne v zmysle tohto dojednaní. Žalovaná tiež uviedla, že napadnutý rozsudok spočíva v nesprávnom právnom posúdení právnej povahy listu žalovaného žalobkyne z 08. júna 2016. Odvolací súd nesprávne právne posúdil, že údajne list žalovanej žalobkyne z 08. 06. 2016 je údajne právnym úkonom a údajne ide o neplatné okamžité skončenie pracovného pomeru, a to údajne preto, že odvolací súd dospel k (nesprávne) právnemu záveru, že údajne „aj napriek zrušeniu uznesenia miestneho zastupiteľstva o voľbe žalobkyne do funkcie kontrolóra tu je stále existencia platnej pracovnej zmluvy, je potom možné oznámenie zaslané žalobkyne žalovanou zo dňa 08. 06. 2016 vyhodnotiť ako úkon okamžitého skončenia pracovného pomeru“. Žalovaná je naopak toho právneho názoru, že správne list žalovanej žalobkyne z 08. júna 2016 vôbec nemal povahu právneho úkonu, pričom vôbec nešlo o právny úkon smerujúci ku skončeniu pracovného pomeru so žalobkyňou, ani nešlo o okamžité skončenie pracovného pomeru. Nebolo sporné, že žalovaná je neustále v dobrej viere v tom, že pracovná zmluva uzatvorená so žalobkyňou aspoň zanikla okamihom právoplatnosti zrušenia uznesenia miestneho zastupiteľstva o jej zvolení, a to či už podľa § 18a ods. 11 Zákonníka práce alebo podľa § 59 ods. 2 v spojení s § 71 Zákonníka práce. Žalovaná v čase vyhotovenia takéhoto listu ani len nepočítala s takou možnosťou, že by vôbec mohol trvať takýto pracovný pomer, a teda jej vôľa nemohla smerovať k ukončeniu takého pracovného pomeru, o ktorom bola presvedčená, že predsa aspoň zanikol, a na tom nemôže meniť nič ani následné iné (nesprávne) právne posúdenie zo strany odvolacieho súdu v napadnutom rozsudku. Keďže neexistuje žalobkyňou v žalobnom návrhu tvrdené okamžité skončenie pracovného pomeru, nemôže ísť ani o určovací žalobný návrh podľa § 137 písm. d) CSP v spojení s § 77 a nasl. Zákonníka práce, a už vôbec nemohlo byť určené, že takéto neexistujúce okamžité skončenie pracovného pomeru je neplatné.

8. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej navrhla, aby dovolací súd dovolanie ako nedôvodné zamietol alebo ako neprípustné odmietol. Uviedla, že žalovaná nielenže nerešpektuje rozhodnutia najvyšších súdnych autorít, ktoré právoplatne rozhodli, že skončenie pracovného pomeru u žalobkyne bolo neplatné, ale nerešpektuje ani platné právo. Žiadala priznať aj trovy dovolacieho konania.

9. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 427 ods. 1 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

10. V danom prípade žalovaná vyvodila prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdeným vadám zmätočnosti (bod 3.1).

14. Žalovaná vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP tým, že odvolací súd sa vôbec nezaoberal podstatnými námietkami o zániku pracovného pomeru uplynutím doby a svojvoľou resp. arbitrárnosťou pri výklade obsahu viazanosti odvolacieho súdu právnym názorom dovolacieho súdu.

15. Podľa žalovanej napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný, pretože neobsahuje riadne odôvodnenie, z ktorého by vyplývalo, že sa odvolací súd účinne zaoberal aj argumentmi žalovanej uvedenými napríklad vo vyjadrení žalovanej z 27. mája 2024, ale najmä v podaní žalovanej zo 17. októbra 2024, ktoré mali podstatný význam pre rozhodnutie. Konkrétne žalovaná uvádza, že v napadnutom rozsudku sa nenachádza žiadne odôvodnenie, ktorým by sa odvolací súd zaoberal významnou a opakovanou námietkou žalovanej spočívajúcou v tom, že aj keby žalobkyňa preukázala uzatvorenie platnej pracovnej zmluvy a platný vznik pracovného pomeru, čo sa nestalo, tak predmetný pracovný pomer by aj tak zanikol dňa 07. 06. 2016, teda ešte pred uskutočnením listu žalovanej z 08. 06. 2016, a to podľa § 71 ZP pre uplynutie doby, na ktorú tento bol uzatvorený. V príslušnej (neplatnej) pracovnej zmluve totiž bolo dohodnuté, že „Pracovný pomer je dohodnutý na dobu určitú: určitú do zániku funkcie najneskôr do 09. 03. 2020“, pričom v spore nebolo sporným, že došlo k zániku funkcie žalobkyne v zmysle tohto dojednania. Žalovaná preto namietala aj tým, že teda aj z tohto dôvodu pracovný pomer so žalobkyňou zanikol už dňa 07. 06. 2016, a tak na daný určovací žalobný návrh ani v jeho takejto časti nemožno použiť § 137 písm. d) CSP, ale do úvahy prichádza iba použitie § 137 písm. c) CSP, ktorého podmienka procesnej prípustnosti, naliehavý právny záujem, nie je daný, a teda žaloba žalobkyne sa má v celom rozsahu zamietnuť. Nemožno predsa skúmať údajnú neplatnosť okamžitého skončenia pracovného

pomeru podľa § 77 a nasl. Zákonníka práce, keď sa má týkať údajného úkonu, ktorý bol nesporne až po uplynutí dohodnutej doby trvania pracovného pomeru.

16. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

16.1. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESĽP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

16.2. V zmysle vyššie uvedeného rovnako tak v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

16.3. Z § 388 CSP vyplýva, že odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

16.4. Možnosť zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie je vlastnosťou apelačného opravného systému, vrátane systému neúplnej apelácie, na ktorom je založené odvolacie konanie v sporovom konaní. Pokiaľ nie je možné rozhodnutie potvrdiť, pretože odvolanie je úplne alebo sčasti dôvodné a zároveň nie sú dané dôvody na zrušenie rozhodnutia, je povinnosťou odvolacieho súdu preskúmať skutkovú a stránku veci a meritórne rozhodnúť.

16.5. Podľa § 393 ods. 2 CSP v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté. Odôvodnenie rozhodnutia senátu obsahuje aj pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté.

16.6. Najvyšší súd uvádza, že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nedáva podklad pre tvrdenie dovolateľky, že nespĺňa požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, v tom, že odvolací súd nedal odpovede na podstatné argumenty žalovanej resp. že odvolacie rozhodnutie je nepreskúmateľné. Dovolaním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Odvolací súd predovšetkým vychádzal z intencií zrušujúceho rozhodnutia dovolacieho súdu v danej veci sp. zn. 7CdoPr/14/2023 z 31. októbra 2023 a nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 315/2023, viazanosťou so skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP). Procesným postupom podľa § 382 CSP vyzval strany sporu na vyjadrenie k aplikácii § 63 ods. 1 písm. d) Zákonníka práce v spojení s § 137 písm. c) CSP.

16.7. Odvolací súd pri preskúmaní právneho posúdenia, rešpektujúc uvedené rozhodnutie ústavného súdu v danej veci, dospel k zmene právneho posúdenia a vyhodnotil argumentáciu žalobkyne ako dôvodnú. Odvolací súd uzavrel, že žalobkyňa bola riadne zvolená do funkcie kontrolórky a na základe platného uznesenia zastupiteľstva s ňou bola platne uzavretá pracovná zmluva. Uznesenie o jej voľbe bolo neskôr zrušené správnym súdom, avšak toto zrušenie samé o sebe nespôsobilo zánik jej funkcie ani pracovného pomeru, keďže zákon o obecnom zriadení takýto dôvod zániku funkcie nepozná. Zrušením uznesenia došlo len k zániku jedného z predpokladov na výkon práce, čo mohlo byť dôvodom na výpoveď podľa Zákonníka práce, nie však na automatické skončenie pracovného pomeru. Oznámenie žalovanej z 08. júna 2016 bolo preto potrebné posudzovať ako okamžité skončenie pracovného pomeru, ktoré však nebolo vykonané v súlade so zákonom. Odvolací súd preto určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru je neplatné. Vychádzajúc z uvedeného je dovolací súd názoru, že myšlienkový postup odvolacieho súdu je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Zmeňujúce rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry, obsahuje zrozumiteľné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenené, ustanovenia, ktoré súd na vec aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Dovolateľka preto nedôvodne argumentovala tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené (nepreskúmateľné).

16.8. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že odvolací súd sa podrobne zaoberal právnou povahou voľby žalobkyne do funkcie miestnej kontrolórky a následne uzatvorenou pracovnou zmluvou, ako aj otázkou zániku funkcie a pracovného pomeru. Odvolací súd konformným spôsobom vyložil, že zrušenie uznesenia miestneho zastupiteľstva o voľbe žalobkyne správnym súdom nepredstavuje zákonom predpokladaný spôsob zániku výkonu funkcie podľa § 18 ods. 8 zákona o obecnom zriadení a teda samo osebe nemá za následok zánik pracovného pomeru podľa § 18 ods. 11 citovaného zákona. Z uvedeného právneho záveru zároveň nevyhnutne vyplýva, že nemohlo dôjsť ani k zániku pracovného pomeru žalobkyne uplynutím dohodnutej doby podľa § 71 Zákonníka práce, keďže pracovná zmluva viazala dobu trvania pracovného pomeru na zánik funkcie. Pokiaľ odvolací súd výslovne konštatoval, že k zániku funkcie zákonom predpokladaným spôsobom nedošlo, implicitne tým odmietol aj tvrdenie žalovanej o zániku pracovného pomeru 07. júna 2016 uplynutím doby. Skutočnosť, že odvolací súd túto argumentáciu nerozvinul samostatne a explicitne v osobitnej časti odôvodnenia neznamená, že by sa ňou nezaoberal, pokiaľ z celkového obsahu rozhodnutia jednoznačne vyplýva právny záver, ktorý je s tvrdením žalovanej nezlučiteľný. Zároveň pokiaľ žalovaná pri svojej argumentácii a priori považuje pracovnú zmluvu za neplatnú, dovolací súd poukazuje na odpoveď odvolacieho súdu uvedenú v bode 18. odôvodnenia. Odvolací súd v tejto časti odôvodnenia reagoval na názor vyslovený v náleze ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 315/2023 podľa ktorého jeho predchádzajúci záver, že pracovný pomer nemožno skončiť podľa Zákonníka práce, keďže v dôsledku absolútne neplatnej pracovnej zmluvy nikdy nevznikol, pred ústavným súdom neobstál.

17. Ďalšia výhrada žalovanej spočíva v tom, že napadnutým rozsudkom dochádza k svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade obsahu viazanosti odvolacieho súdu právnym názorom dovolacieho súdu. Podľa žalovanej v zrušujúcom uznesení sp. zn. 7CdoPr/14/2023 z 31. októbra 2023 dovolací súd celkom jasne a zrozumiteľne vyslovil iba záväzný právny názor pre odvolací súd, aby sa odvolací súd v novom rozhodnutí vporiadal s dovolacím súdom označenou argumentáciou žalobkyne. Dovolací súd však v zrušujúcom uznesení žiadnym spôsobom neuložil odvolaciemu súdu, aby považoval takúto argumentáciu žalobkyne za správnu, ako sa svojvoľne domnieval odvolací súd, čo tento svojvoľne a nesprávne konštatoval v odseku 18. napadnutého rozsudku. Odvolací súd takto vopred prezumoval výsledok súdneho sporu, ktorým sa z neznámeho a svojvoľného dôvodu cítil byť viazaný, čím zo všetkých procesných práv žalovanej učinil formalitu, teda ich zmaril.

17.1. Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach, aktuálne napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 zo dňa 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie vecí a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo

relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Pritom uvedené nedostatky musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

17.2. Všeobecné súdy v sporovom súdnom konaní nemajú poskytovať formálny či formalistický výklad a aplikáciu práva, ale majú poskytovať taký výklad a aplikáciu práva, ktorý je materiálnou ochranou zákonnosti, aby bola zabezpečená spravodlivá a účinná ochrana práv a oprávnených záujmov strán sporu (porovnaj čl. 2 ods. 1 Základných princípov CSP). Civilné sporové konanie sa musí v každom jednotlivom prípade stať zárukou zákonnosti a slúžiť na jej upevňovanie a rozvíjanie. K základným právam strany sporu, obsiahnutým v práve na spravodlivý proces, patrí i právo na uvedenie dostatočných dôvodov, na ktorých je rozhodnutie založené. V súvislosti s riadnym odôvodnením je potrebné uviesť, že vychádzajúc z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (o. i. vecí G. R. proti Š., rozsudok zo dňa 21. X. 1999 týkajúci sa sťažnosti č. 30544/96, R. T. proti Š., rozsudok zo dňa 09. 12. 1994, týkajúci sa sťažnosti č. 18390/91, V. D. H. proti H., rozsudok zo dňa 19. 04. 1994, týkajúci sa sťažnosti č. 16034/90), judikatúry Ústavného súdu SR (sp. zn. I. ÚS 226/03 zo dňa 12. 05. 2004, III. ÚS 209/04 zo dňa 23. 06. 2004, sp. zn. III. ÚS 95/06 zo dňa 15. 03. 2006, sp. zn. III. ÚS 260/06 zo dňa 23. 08. 2006, sp. zn. III. ÚS 36/2010 zo dňa 04. 05. 2010, sp. zn. I. ÚS 114/08 zo dňa 12. 06. 2008), nie je nutné, aby na každú žalobnú námietku bola daná súdom podrobná odpoveď a rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzovaný s ohľadom na okolnosti každého prípadu, ak však súd v odôvodnení nereaguje na zásadnú, relevantnú námietku, súvisiacu s predmetom súdnej ochrany prednesenú žalobcom, je potrebné tento nedostatok považovať za prejav arbitrárnosti (svojvoľnosti).

17.3. Za svojvôľu, ktorá má za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky všeobecným súdom, treba považovať aj nerešpektovanie kogentnej normy a prílišný formalizmus pri výklade a aplikácii právnych noriem, ako aj prípady, ak všeobecný súd svoje rozhodnutie nezodôvodnil buď vôbec alebo tak urobil celkom nedostatočne, prípadne ak ho založil na dôvodoch, ktoré v okolnostiach konkrétnej veci nemajú zjavne žiadnu relevanciu (pozri uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 110/09 z 02. apríla 2009).

17.4. Dovolací súd v danej veci uznesením sp. zn. 7CdoPr/14/2023 z 31. októbra 2023 rozhodol tak, že rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 12. augusta 2020 sp. zn. 2CoPr/3/2020 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie. V podstatnom konštatoval, že „so zreteľom na povahu a účel dovolacieho konania dospel najvyšší súd k záveru, že v danej procesnej situácii, ktorá nastala po náleze ústavného súdu, pre dosiahnutie zmyslu a podstaty jeho nálezu zo 07. septembra 2023 sp. zn. III. ÚS 315/2023 prichádza v dovolacom konaní do úvahy len zrušenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu z dôvodu porušenia práva žalobkyne na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP konaním odvolacieho súdu. Za danej situácie bude preto potrebné vysporiadať sa s podstatnou argumentáciou žalobkyne týkajúcou sa prezumpcie správnosti a platnosti správnych aktov v čase uzavretia pracovnej zmluvy, s námietkou ohľadom posudzovania absolútnej neplatnosti právneho úkonu a s námietkami ohľadom stotožnenia pojmov zániku funkcie a skončenia pracovného pomeru, tak ako je to uvedené v predmetnom náleze (bod 6.1). Najvyšší súd zároveň uvádza, že vzhľadom na závery ústavného súdu bude potrebné sa vysporiadať aj s právnym posúdením, ktoré namietala žalobkyňa, keďže odvolací súd sa ním nezaoberal“ (bod 6.2).

17.5. Následne v ďalšom konaní odvolací súd vyzval strany sporu k použitiu právneho predpisu - § 63 ods. 1 písm. d) Zákonníka práce a § 137 písm. c) CSP, ktoré pri doterajšom rozhodovaní na zistený skutkový stav neboli použité a súčasne boli pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce. Odvolací súd po posúdení relevantných skutočností postupom podľa § 388 CSP zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že určil neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru.

17.6. Námietku žalovanej o svojvôli (arbitrárnosti) napadnutého rozsudku nepovažuje dovolací súd za opodstatnenú. Zo zrušujúceho uznesenia dovolacieho súdu sp. zn. 7CdoPr/14/2023 jednoznačne vyplýva, že odvolaciemu súdu bolo uložené, aby sa v novom rozhodnutí riadne vysporiadal s podstatnou argumentáciou žalobkyne, najmä s otázkou prezumpcie správnosti správnych aktov v čase uzavretia pracovnej zmluvy, s námietkou týkajúcou sa posudzovania absolútnej neplatnosti právneho úkonu a so stotožnením pojmov zánik funkcie a skončenie pracovného pomeru. Dovolací súd pritom nepredurčil

výsledok sporu, ani neuložil odvolaciemu súdu povinnosť prevziať právny názor žalobkyne ako správny, jeho záväzný názor smeroval k potrebe odstránenia nedostatkov predchádzajúceho rozhodnutia a k riadnemu vysporiadaniu sa s označenými problémami. Z napadnutého rozsudku je zrejmé, že odvolací súd tieto požiadavky rešpektoval a z nich vychádzal. V odôvodnení sa podrobne zaoberal právnou povahou voľby žalobkyne do funkcie kontrolóra, zrušením uznesenia zastupiteľstva správnym súdom, ako aj vzťahom medzi zánikom funkcie kontrolóra a skončením pracovného pomeru. Odvolací súd výslovne uzavrel, že zrušenie uznesenia o voľbe nepredstavuje zákonom predpokladaný spôsob zániku funkcie podľa § 18 ods. 8 zákona o obecnom zriadení, a preto nemôže samo o sebe viesť ani k zániku pracovného pomeru. Následne vyvodil, že za danej situácie prichádza do úvahy skončenie pracovného pomeru výpoveďou podľa § 63 ods. 1 písm. d) Zákonníka práce. Takto formulovaný záver odvolacieho súdu je výsledkom právneho posúdenia a nemožno ho interpretovať ako mechanické či vopred determinované prevzatie názoru žalobkyne. Pokiaľ odvolací súd po opätovnom prejednaní veci dospel k právnomu záveru priaznivému pre žalobkyňu, uvedené neznamena, že prezumoval výsledok sporu alebo že prebral závery dovolacieho súdu nad rámec jeho záväzného záveru. Viazanosť súdu nižšieho stupňa právnym názorom vyššieho súdu sa vzťahuje na právne otázky, ktoré boli v rozhodnutí výslovne vyriešené. Odvolací súd bol povinný rešpektovať právny rámec, ktorý bol vytyčený dovolacím súdom, čo aj akceptoval. V jeho ďalšom konaní a rozhodnutí mu však naďalej prináležala úloha samostatne posúdiť a vyvodiť zo skutkového stavu právne závery. Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu obsahuje jasne identifikovateľný skutkový základ, aplikované právne normy a úvahy, ktorými sa odvolací súd riadil.

18. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá.

19. Dovolací súd na uvedenom základe dospel k záveru, že žalovaná neopodstatnene namietala nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia preto nevplyva.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

20. V danom prípade dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

21. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

22. V zmysle § 432 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa § 432 ods. 2 CSP sa dovolací dôvod vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

23. Uvedený dôvod prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu predpokladá, že danú právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu preto daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Na rozdiel od doterajšej právnej úpravy v zmysle Občianskeho súdneho poriadku, keď výlučne odvolací súd mohol vysloviť, že je v jeho rozhodnutí riešená otázka zásadného právneho významu, na ktorú samostatným výrokom pripustil dovolanie a dovolací súd nemal oprávnenie skúmať, či skutočne ide o otázku zásadného právneho významu, ale bol oprávnený preskúmať takéto rozhodnutie odvolacieho súdu iba v rámci pripustenej otázky, súčasná právna úprava dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená, a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania. V konkrétnom prípade musí dovolateľ relevantne odôvodniť, že dovolanie je prípustné, pretože zásadná právna otázka nebola dovolacím súdom dosiaľ riešená, pričom dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia a spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu a ako aj

odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ (porovnaj Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 1382).

24. Otázkou relevantnou v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu, (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

25. Dovolaiteľka vymedzila, že napadnutý rozsudok spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci účinkov prezumpcie správnosti správnych aktov vo vzťahu k uzneseniu o zvolení hlavného/miestneho kontrolóra po jeho právoplatnom zrušení pre nezákonnosť vo vzťahu k pracovnej zmluve uzatvorenej na základe § 18a ods. 6 zákona o obecnom zriadení ako aj v nesprávnom právnom posúdení samotnej údajnej platnosti takejto pracovnej zmluvy. Podľa dovolateľky odvolací súd nesprávne právne posúdil, že pracovná zmluva, ktorá bola uzatvorená na základe § 18a ods. 6 zákona o obecnom zriadení s osobou zvolenou do funkcie hlavného/miestneho kontrolóra uznesením obecného/miestneho zastupiteľstva, ktoré bolo právoplatne zrušené v správnom súdnictve pre jeho nezákonnosť sa vzhľadom na prezumpciu správnosti správnych aktov údajne považuje za platnú aj po takomto zrušení (odsek 19 napadnutého rozsudku). Dovolaiteľka je právneho názoru, že správne riešenie spočíva v tom, že pracovná zmluva, ktorá bola uzatvorená na základe § 18a ods. 6 zákona o obecnom zriadení s osobou, ktorá bola zvolená do funkcie hlavného/miestneho kontrolóra uznesením obecného/miestneho zastupiteľstva, ktoré bolo právoplatne zrušené v správnom súdnictve pre jeho nezákonnosť sa považuje za absolútne neplatnú od počiatku, teda od jej uzavretia. Je to tak preto, že prezumpcia správnosti správnych aktov má povahu vyvrátenej právnej domnienky, ktorá bola právoplatným zrušením predmetného uznesenia vyvrátená späť (ex tunc) k času uzavretia pracovnej zmluvy. Takáto pracovná zmluva je neplatná najmä preto, že (a) odporuje § 18a zákona o obecnom zriadení, čiže je absolútne neplatná podľa § 1 ods. 4 Zákonníka práce v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka, ale aj preto, že (b) takéto uznesenie malo povahu správneho aktu sui generis, ktorým sa kreovala vôľa obce/mestskej časti, teda právoplatné zrušenie takéhoto uznesenia súčasne spôsobilo počiatočnú absenciu skutočnej vôle obce/mestskej časti uzatvoriť takúto pracovnú zmluvu, teda takáto pracovná zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom aj podľa § 1 ods. 4 Zákonníka práce v spojení s § 37 ods. 1 OZ, ale aj preto, že (c) výkon dohodnutej práce sa ukázal byť od právoplatného zrušenia predmetného uznesenia, že tento je od počiatku nemožný, a teda že takáto pracovná zmluva je absolútne neplatná aj podľa § 1 ods. 4 Zákonníka práce v spojení s § 37 ods. 2 OZ.

25.1. Žalovaná pri vymedzení dovolacieho dôvodu v podstatnom tvrdí, že zrušenie uznesenia o voľbe kontrolóra správnym súdom má spätné účinky (ex tunc), a preto mala byť pracovná zmluva od počiatku absolútne neplatná.

26. Dovolací súd pripomína, že dôvody prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu (t. j. právnu otázku, ktorá bola rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej). Právna otázka, na vyriešenie ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Pre posúdenie, či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a pre posúdenie prípustnosti dovolania nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale významný je výlučne záver odvolacieho súdu rozhodujúceho o jej dovolaní.

27. Pri skúmaní procesnej prípustnosti dovolania a náležitého vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 v spojení s § 432 CSP dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľkou nastolená (z pohľadu obsahu dovolania) právna otázka týkajúca sa posúdenia neplatnosti pracovnej zmluvy a prezumpcie správnosti správnych aktov vyššie uvedené kritériá nespĺňa, keďže v danom prípade nešlo o právnu otázku rozhodujúcu (kľúčovú) pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej.

28. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že rozhodujúci právny záver odvolacieho súdu spočíva na tom, že zrušenie uznesenia miestneho zastupiteľstva o voľbe žalobkyne do funkcie kontrolórky nepredstavuje zákonom predpokladaný spôsob zániku výkonu funkcie podľa § 18 ods.

8 zákona o obecnom zriadení, a preto samo o sebe nespôsobuje zánik pracovného pomeru. Na tomto základe odvolací súd uzavrel, že pracovný pomer mohol byť ukončený iba niektorým zo spôsobov upravených v Zákonníku práce, pričom napadnuté oznámenie žalovanej posúdil ako okamžité skončenie pracovného pomeru, ktoré nebolo vykonané v súlade so zákonom. Napriek tomu, že sa odvolací súd v odôvodnení dotkol aj otázky platnosti pracovnej zmluvy, tento záver nepredstavoval samostatný a nosný dôvod rozhodnutia, ale tvoril súčasť širšieho právneho rámca, v ktorom posudzoval existenciu pracovnoprávneho vzťahu. Otázka platnosti resp. neplatnosti pracovnej zmluvy nebola nosným dôvodom rozhodnutia, predstavovala len kontextuálnu okolnosť. Ťažisko právneho posúdenia spočívalo v rozlíšení medzi zánikom funkcie podľa osobitného predpisu a skončením pracovného pomeru podľa pracovnoprávnych predpisov, na ktoré dovolací súd poskytol meritórnú odpoveď (pozri body 26. až 49.). Napadnuté rozhodnutie nespočívalo v riešení otázky absolútnej neplatnosti pracovnej zmluvy z dôvodov uvádzaných dovolateľkou.

28.1. Predložená dovolacia argumentácia tak nepredstavuje vymedzenie kardinálnej právnej otázky spôsobom predpokladaným v § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

29. Vo vzťahu k neprávnomu právnomu posúdeniu podľa § 421 CSP dovolateľka ďalej poukázala, že odvolací súd nesprávne právne posúdil, že nedošlo k zániku pracovného pomeru žalobkyne podľa § 18a ods. 11 zákona o obecnom zriadení, keďže tam uvedená právna norma sa údajne vzťahuje výlučne iba na prípady zániku výkonu funkcie hlavného/miestneho kontrolóra podľa § 18a ods. 8 zákona o obecnom zriadení. Žalovaná je naopak právneho názoru, že správne, keby aj pracovná zmluva bola platne uzatvorená, čo nebola, a keby aj vznikol pracovný pomer, čo nevznikol, tak takýto pracovný pomer by aj tak zanikol ešte pred vyhotovením listu žalovaného z 08. júna 2016. Uvedený list bol označený ako okamžité skončenie pracovného pomeru, hoci nešlo o právny úkon. Zároveň žalovaná zastáva názor, že ustanovenie § 18a ods. 11 zákona o obecnom zriadení sa má vykladať široko tak, aby sa zamedzilo trvanie takéhoto pracovného pomeru bez trvania výkonu funkcie hlavného/miestneho kontrolóra. Podľa žalovanej ustanovenie § 18a ods. 11 zákona o obecnom zriadení sa má vykladať širšie, teleologicky a v zhode s historickým výkladom uvedeným v dôvodovej správe tak, aby sa dosiahol plný účinok. Účelom dotknutej právnej normy je zabrániť všetkým situáciám, že by pracovný pomer, ktorý by vznikol na základe § 18a ods. 6 zákona o obecnom zriadení, v znení účinnom do 30. 06. 2015 mohol trvať aj bez jeho spojenia s výkonom funkcie hlavného kontrolóra.

30. Keďže právna otázka podľa § 421 CSP a dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie) podľa § 432 CSP sú spojené nádoby, najvyšší súd z textu dovolania ako celku bez toho, aby dotváral vec na úkor procesnej protistrany, vyabstrahoval právnu otázku, ktorá bola rozhodná pre vyriešenie veci (nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 336/2019, sp. zn. III. ÚS 580/2021). Vzhľadom na uvedené, z vymedzenia dovolacieho dôvodu, ako ho uviedla žalovaná v dovolaní, vyvodil dovolací súd relevantnú právnu otázku v znení „Spôsobuje právoplatné zrušenie uznesenia obecného (miestneho) zastupiteľstva o voľbe hlavného (miestneho) kontrolóra správnym súdom, ktoré je zákonným predpokladom vzniku a výkonu tejto funkcie, automatický zánik pracovného pomeru podľa § 18a ods. 11 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, ak zrušenie tohto uznesenia nie je medzi taxatívne vymenovanými dôvodmi zániku výkonu funkcie podľa § 18a ods. 8 citovaného zákona, alebo je potrebné vzniknutú situáciu riešiť postupom podľa Zákonníka práce?“ Takto formulovaná právna otázka ešte nebola vyriešená v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu.

31. So zreteľom na takto nastolenú právnu otázku a v situácii, na ktorú sa vzťahuje ustanovenie § 421 ods. 1 CSP, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovanej je v danom prípade procesne prípustné. Následne preto skúmal, či je podané dovolanie dôvodné (či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu skutočne vychádza z nesprávneho právneho posúdenia), keďže nastolená právna otázka nepochybne mala svoj význam pre nosné právne závery odvolacieho súdu.

32. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

33. Zo skutkových okolností veci vyplýva, že žalobkyňa bola zvolená uznesením Miestneho zastupiteľstva Bratislava - Devínska Nová Ves č. XX/X/XXXX zo 04. marca 2014 do funkcie miestneho kontrolóra Mestskej časti Bratislava - Devínska Nová Ves. Dňa 07. marca 2014 bola medzi žalovanou ako zamestnávateľom Mestská časť - Devínska Nová Ves a žalobkyňou ako zamestnancom uzavretá pracovná zmluva na základe ktorej bola žalobkyňa prijatá na druh práce - miestny kontrolór, pracovný pomer bol dohodnutý na dobu určitú do zániku funkcie najneskôr do 09. 03. 2020. Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 6S 364/2014-49, 6S 266/2014 z 22. apríla 2016 právoplatný 07. júna 2016 rozhodol o zrušení uznesenia Miestneho zastupiteľstva Bratislava - Devínska Nová Ves o zvolení žalobkyne za miestnu kontrolórku. Žalovaná listom zo dňa 08. júna 2016 (doručeným žalobkyňi) oznámila skončenie pracovného pomeru zánikom funkcie. V uvedenom oznámení žalovaná konštatovala, že pracovný pomer založený na základe pracovnej zmluvy zo dňa 07. 03. 2014 skončil v zmysle § 18a ods. 11 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení dňom zániku funkcie t. j. dňom 07. 06. 2016. Týmto dňom nadobudol právoplatnosť rozsudok Krajského súdu v Bratislave, vydaný 22. 04. 2016, právoplatný 07. 06. 2016, č. k. 6S 264/2014, 6S 266/2014, ktorým súd zrušil uznesenie Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava - Devínska Nová Ves č. XXX/XX/XXX zo dňa 08. 12. 2013 ktorým bol schválený návrh na vyhlásenie voľby miestneho kontrolóra a uznesenie č. XX/X/XXXX dňa 04. 03. 2014, ktorým bola žalobkyňa zvolená za miestnu kontrolórku. Zrušením predmetných uznesení došlo k zániku funkcie žalobkyne. Súčasne bola žalobkyňa v liste vyzvaná, aby odovzdala majetok mestskej časti, ktorý je bol daný k dispozícii. Predmetnou žalobou sa žalobkyňa domáha určenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru zo dňa 08. júna 2016 a určenia, že pracovný pomer trvá.

34. Podľa § 18 ods. 1 vety prvej a druhej zákona o obecnom zriadení (stav k 14. 06. 2014) hlavného kontrolóra volí a odvoláva obecné zastupiteľstvo. Hlavný kontrolór je zamestnancom obce a ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na neho všetky práva a povinnosti ostatného vedúceho zamestnanca podľa osobitného predpisu.

35. Podľa § 1 ods. 4 zákona č. 552/2003 Z. z. o verejnom záujme v znení neskorších predpisov na pracovnoprávne vzťahy zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme sa vzťahuje Zákonník práce, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak.

36. Podľa § 18a ods. 5 zákona o obecnom zriadení (stav k 14. 06. 2014) hlavného kontrolóra volí obecné zastupiteľstvo na šesť rokov. Jeho funkčné obdobie začína dňom, ktorý je určený ako deň nástupu do práce.

37. Podľa § 18a ods. 6 vety prvej zákona o obecnom zriadení (stav k 14. 06. 2014) hlavnému kontrolórovi vzniká nárok na uzavretie pracovnej zmluvy s obcou.

38. Podľa § 18a ods. 8 zákona o obecnom zriadení (stav k 14. 06. 2014) výkon funkcie hlavného kontrolóra zaniká

- a) vzdaním sa funkcie,
- b) odvolaním z funkcie,
- c) uplynutím jeho funkčného obdobia,
- d) smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho,
- e) dňom nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, ktorým bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorým bola jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená,
- f) dňom nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, ktorým bol odsúdený za úmyselný trestný čin alebo právoplatne odsúdený za trestný čin, ak výkon trestu odňatia slobody nebol podmienične odložený,
- g) dňom, keď začal vykonávať funkciu podľa § 18 ods. 2.

39. Podľa § 18a ods. 11 zákona o obecnom zriadení (stav k 14. 06. 2014) dňom zániku výkonu funkcie hlavného kontrolóra zaniká aj jeho pracovný pomer.

40. Zákon upravuje postavenie hlavného kontrolóra z hľadiska dvoch právnych aspektov - z hľadiska výkonu jeho funkcie (verejnoprávny aspekt) a z pracovnoprávneho hľadiska (súkromnoprávny aspekt). Tieto dva aspekty v právnom postavení kontrolóra obce treba dôsledne rozlišovať. Ustanovenie § 18a ods. 8 taxatívnym spôsobom upravuje právne skutočnosti spôsobujúce zánik výkonu funkcie hlavného kontrolóra. Tieto majú síce rôznu právnu povahu, ale rovnaký právny dôsledok. Niektoré právne skutočnosti sú právnym dôsledkom prejavu vôle hlavného kontrolóra (vzdanie sa funkcie, vznik

inkompatibilitu jeho funkcie), iné vznikajú nezávisle od jeho vôle (v dôsledku právnej udalosti - uplynutia funkčného obdobia, smrť) alebo vznikajú v dôsledku právnych účinkov rozhodnutia orgánu - odvolanie z funkcie, vyhlásenie za mŕtveho odsúdenie za trestný čin. Posledná skupina právnych skutočností má spoločné to, že spôsobujú stratu niektorého zo základných právnych predpokladov pre výkon tejto funkcie podľa osobitného predpisu (spôsobilosť na právne úkony a bezúhonnosť). V odseku 11 zákon ustanovuje deň zániku pracovného pomeru hlavného kontrolóra, ak dôjde k zániku výkonu funkcie hlavného kontrolóra z dôvodu ustanoveného v odseku 8. (Košíčiarová, Soňa : Zákon o obecnom zriadení. Komentár. Žilina: EUROKÓDEX, 2023, 213 s., 222 s., 225 s.).

41. Z uvedeného vyplýva, že ustanovenie § 18a zákona o obecnom zriadení upravuje právne postavenie hlavného kontrolóra obce v dvoch vzájomne prepojených, avšak právne odlišných rovinách - vo verejnoprávnej rovine výkonu funkcie a v súkromnoprávnej rovine pracovnoprávneho vzťahu. Tieto dve roviny je potrebné pri výklade rozlišovať a nemožno ich stotožňovať. Podľa § 18a ods. 5 zákona o obecnom zriadení hlavnému kontrolórovi vzniká nárok na uzavretie pracovnej zmluvy s obcou. Zo systematiky zákona vyplýva, že pracovný pomer hlavného kontrolóra nevzniká samotnou voľbou. Voľba predstavuje zákonný predpoklad na uzavretie pracovnej zmluvy, zatiaľ čo samotný pracovný pomer vzniká až uzavretím pracovnej zmluvy podľa pracovnoprávnych predpisov. Ide teda o dvojfázový mechanizmus - najprv verejnoprávny akt voľby a následne súkromnoprávny úkon uzavretia pracovnej zmluvy.

42. Z jazykového hľadiska ustanovenie § 18a ods. 8 zákona o obecnom zriadení formuluje dôvody zániku výkonu funkcie hlavného kontrolóra formou taxatívneho výpočtu vyjadreného jednotlivými písmenami a) až g).

42.1. Taxatívny výpočet je výpočet, ktorý je formulovaný uzavretým spôsobom. Použitím taxatívneho výpočtu zákonodarca dáva najavo, že príslušné ustanovenie sa vzťahuje len na prvky uvedené v tomto výpočte (Melzner, F. Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, 249 s.).

42.2. Možno preto konštatovať, že taxatívny výpočet (vyčerpávajúci alebo úplný výpočet) je právny pojem označujúci zoznam, ktorý obsahuje všetky možnosti a nepripúšťa žiadne iné rozšírenie či doplnenie. V právnych normách sa používa na jednoznačné vymedzenie podmienok alebo prípadov, pričom takýto výpočet nemožno rozširovať. Zahŕňa všetky situácie, ktoré spadajú pod danú normu, a nie je možné pridávať ďalšie. Jeho význam spočíva v tom, že zabezpečuje právnu istotu a obmedzuje výkladovú voľnosť. Opakom je demonštratívny (príkladný) výpočet.

43. Výpočet koncipovaný v § 18a ods. 8 zákona o obecnom zriadení jazykovo má vyčerpávajúci, taxatívny charakter, čo znamená, že výkon funkcie môže zaniknúť len z dôvodov výslovne uvedených v tomto zákonom ustanovení. Každý z uvedených dôvodov predstavuje samostatnú právnu skutočnosť. Jazyková formulácia neobsahuje otvorené ani všeobecné ustanovenie, ktoré by umožňovalo rozšíriť okruh týchto dôvodov výkladom.

44. Ustanovenie § 18a ods. 11 zákona o obecnom zriadení následne používa formuláciu „dňom zániku výkonu funkcie hlavného kontrolóra zaniká aj jeho pracovný pomer“, ktorá vyjadruje priamu časovú a kauzálnu väzbu medzi zánikom výkonu funkcie a zánikom pracovného pomeru. Jazykový význam slova „zaniká“ v spojení s určením konkrétneho dňa implikuje automatický právny následok nastávajúci zo zákona bez potreby ďalšieho právneho úkonu. Zároveň z textu vyplýva, že pracovný pomer zaniká iba v prípade, ak došlo k zániku výkonu funkcie v zmysle dôvodov uvedených v odseku 8, keďže práve na tento zánik je pracovnoprávny následok výslovne viazaný. Jazykový výklad tak potvrdzuje, že zákon striktné spája skončenie pracovného pomeru hlavného kontrolóra so zánikom výkonu jeho funkcie z taxatívne ustanovených dôvodov.

45. Teleologický výklad potom dopĺňa jazykový - cieľom ustanovenia § 18a odsek 8 zákona o obecnom zriadení je zabezpečiť právnu istotu, predvídateľnosť dôvodov zániku funkcie a ochranu verejného záujmu. Odsek 11 dotknutého ustanovenia viaže pracovnoprávny vzťah hlavného kontrolóra na výkon funkcie a ustanovuje, že pracovný pomer automaticky zaniká dňom zániku výkonu funkcie podľa odseku 8. Tým sa zabezpečuje konzistencia medzi verejnoprávnym a pracovnoprávnym aspektom postavenia kontrolóra, zjednodušenie administratívnych postupov a predchádza sa právnym sporom, keď dôjde k zániku výkonu funkcie. Celkovo tieto ustanovenia sledujú účel jednoznačne a jasne upraviť vzťah medzi

výkonom funkcie hlavného kontrolóra a pracovnoprávnym pomerom, čím sa vytvára právna istota pre obce aj pre hlavného kontrolóra.

45.1. Tento účel však neumožňuje zainteresovaným subjektom a prípadne ani súdu vytvárať nové dôvody zániku funkcie hlavného kontrolóra, ani viazať zánik pracovného pomeru na udalosti, ktoré zákon explicitne medzi dôvody zániku neuvádza, ako je zrušenie uznesenia o voľbe hlavného kontrolóra správnym súdom.

46. V prípade analógie iuris neexistuje žiadne pozitívne ustanovenie právneho predpisu, ktoré by svojou teleológiou odpovedalo riešenému prípadu. Nemáme tak žiadny zákonodarcom konkrétne vyriešený konflikt záujmov, ktorý sa svojou štruktúrou zhoduje s konfliktom v posudzovanom prípade. Teleológia celého právneho poriadku však vyžaduje, aby daný prípad bol spojený s určitým právnym následkom (Melzner, F. Metodologie nalézaní práva. Úvod do právní argumentace. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, 247 s.).

47. Napriek tomu, že zákon nemôže predvídať všetky situácie, je potrebné, aby zamestnávateľ aj v týchto prípadoch, ktoré výslovne nepredvída, postupoval v súlade s dobromyseľne nadobudnutými právami zamestnanca. Takýto prístup zodpovedá zásadám pracovného práva, ktoré kladú dôraz na ochranu zamestnanca a proporionalitu zásahov do jeho práv. V prípadoch, kde konkrétne právna norma neustanovuje riešenie, je potrebné využiť analógiu iuris - uplatnenie pravidiel podľa všeobecného účelu a systému práva. Tento princíp umožňuje použiť normy, ktoré svojím charakterom a účelom najbližšie zodpovedajú riešenej situácii, a tým zabezpečiť spravodlivosť, právnu istotu a ochranu práv zamestnanca. V konkrétnom prípade žalobkyně umožňuje analógia iuris aplikovať ustanovenia § 63 ods. 1 písm. d) bod 1 Zákonníka práce k situácii, keď zrušenie uznesenia o voľbe hlavného (miestneho) kontrolóra spôsobilo stratu predpokladu výkonu funkcie. Tento postup subsumuje vzniknutý stav pod stratu predpokladu na výkon dohodnutej práce a umožňuje zamestnávateľovi postupovať podľa pravidiel, ktoré zákon predvída pre obdobné situácie, čím sa rieši právny následok vzniknutý zrušením uznesenia o voľbe kontrolóra. Takto je zabezpečené, že zánik pracovného pomeru neprekračuje rámec zákona, rešpektuje systematiku zákona o obecnom zriadení, zachováva oddelenie verejnoprávnej a pracovnoprávnej roviny, chráni práva zamestnanca, poskytuje mu možnosť reagovať a využiť prostriedky právnej ochrany.

48. Podľa č. 2 ods. 2 Ústavy SR štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v ich medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

48.1. Za štátny orgán treba považovať aj obec, pokiaľ vykonáva verejnú moc. Orgán štátu, ktorého postavenie a právomoci právne predpisy upravujú, nie je preto oprávnený z vlastného rozhodnutia a podľa vlastnej úvahy konať nad rozsahom zákonom zverených právomocí.

49. V rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 8Sžp/1/2010 z 01. júla 2010 publikovaný v Zbierke stanovísk a rozhodnutí vo veciach správnych R 102/2011, právna veta znie: „Slovenská republika je právny štát, ktorý je založený na princípoch právnej istoty a predvídateľnosti právnych noriem, pričom nejasné a neurčité právne normy nemožno aplikovať a vykladať na ťarchu adresáta právnej normy - účastníka správneho konania, ale vždy na ťarchu tvorcu právnej normy.“

50. Spôsob riešenia zvolený žalovanou, realizovaný oznámením o skončení pracovného pomeru, nie je právnou úpravou predpokladaný a ani správny, a odníma žalobkyni akúkoľvek možnosť brániť sa alebo namietat' skutočnosti na svoju ochranu.

51. Žalovaná v dovolaní požaduje aplikovať extenzívny a teleologický vklad § 18 a ods. 8 a 11 zákona o obecnom zriadení tak, aby súd považoval zrušenie uznesenia o voľbe hlavného kontrolóra za dôvod zániku pracovného pomeru. Takýto výklad by však v podstate znamenal dotváranie práva, pretože zákonodarcu v kogentnom ustanovení § 18a ods. 8 zákona o obecnom zriadení taxatívne vymedzil dôvody zániku funkcie a odsek 11 viaže zánik pracovného pomeru výlučne na tieto dôvody. Takéto rozšírenie právnych následkov, ktoré žalovaná požaduje, by prekročilo rámec výkladu zákona a porušilo princíp právnej istoty.

52. Na základe uvedeného dovolací súd konštatuje, že odvolací súd dospel k správne právnemu záveru a dovolanie žalovanej vo vzťahu k dovolacej otázke (bod 27.) nie je dôvodné.

52.1. Vec prejednávajúci senát odpovedá na dovolaciu právnu otázku nasledovne: Právoplatné zrušenie uznesenia obecného (miestneho) zastupiteľstva o voľbe hlavného (miestneho) kontrolóra správnym súdom, ktoré predstavuje zákonný predpoklad vzniku a výkonu tejto funkcie, samo osebe nespôsobuje zánik pracovného pomeru podľa § 18a ods. 11 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, pretože zrušenie tohto uznesenia nie je medzi taxatívne vymenovanými dôvodmi zániku výkonu funkcie podľa § 18a ods. 8 citovaného zákona. Zánik pracovného pomeru podľa § 18a ods. 11 nastáva ex lege výlučne v prípade, ak došlo k zániku výkonu funkcie niektorým zo spôsobov výslovne uvedených v § 18a ods. 8. Ak ide o situáciu spočívajúcu v strate predpokladu výkonu funkcie v dôsledku zrušenia uznesenia o jeho voľbe, vzniknutý stav je potrebné riešiť analogickým postupom podľa Zákonníka práce.

53. Ďalej žalovaná vymedzuje dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP aj tým, že odvolací súd nesprávne právne posúdil, že „jediným právne akceptovateľným spôsobom zániku pracovnej zmluvy v danom prípade je danie výpovede podľa ust. § 63 ods. 1 písm. d) Zákonníka práce, teda danie výpovede z dôvodu, že došlo k zániku predpokladu na výkon dohodnutej práce, ktorou je výkon funkcie miestneho kontrolóra. Odvolací súd teda vyhodnotil argument žalobkyne a jej právny názor, že zrušením uznesenia o jej zvolení do funkcie kontrolórky došlo k zániku predpokladu na výkon dohodnutej práce, čo je výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. d) Zákonníka práce, a preto mal byť jej pracovný pomer z tohto dôvodu skončený výpoveďou podľa Zákonníka práce, ako dôvodný a relevantný.“ (odsek 20. napadnutého rozsudku). Žalovaná je naopak právneho názoru, že správne, keby aj pracovná zmluva bola platne uzatvorená, čo nebola, a keby aj vznikol pracovný pomer, čo nevznikol, tak takýto pracovný pomer by aj tak zanikol ešte pred vyhotovením listu žalovanej z 08. júna 2016 (údajne okamžitého skončenia pracovného pomeru, hoci vôbec nemalo ísť o právny úkon), a to nielen podľa § 18a ods. 11 zákona o obecnom zriadení, ale aj práve z dôvodu podľa § 71 Zákonníka práce pre uplynutie doby, na ktorú tento bol uzatvorený, keďže tento bol uzatvorený na dobu určitú: „Pracovný pomer je dohodnutý na dobu: určitú do zániku funkcie najneskôr do 09. 03. 2020.“, pričom v súdnom spore nebolo sporným, že došlo k zániku funkcie žalobkyne v zmysle tohto dojednania, čiže k uplynutiu dojednanej doby.

54. Pri skúmaní procesnej prípustnosti dovolania a náležitého vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 v spojení s § 432 CSP dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľkou nastolené (z pohľadu obsahu dovolania) nesprávne právne posúdenie týkajúce sa posúdenia zániku pracovného pomeru uplynutím doby, kritériá nespĺňa (bod 23.), keďže v danom prípade nešlo o právnu otázku resp. právne posúdenie rozhodujúce (kľúčové) pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej.

55. Podstatou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ako už bolo opakovane uvedené, bol záver, že zrušenie uznesenia o voľbe správnym súdom nepredstavuje zákonom predpokladaný spôsob zániku výkonu funkcie podľa zákona o obecnom zriadení, a preto nedošlo ani k zániku pracovného pomeru ex lege podľa osobitného predpisu. Na tomto závere odvolací súd vybudoval úvahu o tom, že pracovný pomer žalobkyne bolo možné skončiť iba spôsobom upraveným v Zákonníku práce, konkrétne výpoveďou podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce. Rozhodujúcou právnou otázkou, na ktorej napadnuté rozhodnutie spočíva, bola teda otázka zrušenia uznesenia o voľbe a jej dopad na trvanie funkcie kontrolóra, nie otázka aplikácie § 71 odsek 1 Zákonníka práce. Dovolaiteľka svoju argumentáciu o zániku pracovného pomeru uplynutím dohodnutej doby viaže na tvrdenie, že funkcia žalobkyne zanikla. Tento predpoklad je však v rozpore so základným právnym záverom odvolacieho súdu, podľa ktorého zrušenie uznesenia nepredstavuje zákonom stanovený spôsob zániku funkcie. Otázka zániku pracovného pomeru uplynutím dohodnutej doby preto v prejednávanej veci nepredstavuje samostatnú a nosnú právnu otázku, ale iba sekundárnu polemiku dovolateľky vychádzajúcu z iného právneho názoru o účinkoch zrušenia uznesenia o voľbe. Nejde o právnu otázku, na ktorej by napadnuté rozhodnutie spočívalo.

55.1. Z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP tak otázka zániku pracovného pomeru podľa § 71 Zákonníka práce, ktorú odvolací súd neposudzoval, predstavuje len akademickú polemiku, bez významu pre meritórny záver napadnutého rozhodnutia. Za tohto stavu je nastolené právne posúdenie iba hypotetické; je pritom potrebné zdôrazniť, že cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické či hypotetické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán. Predložená dovolacia argumentácia tak nepredstavuje vymedzenie kardinálnej právnej otázky spôsobom predpokladaným v § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

56. Napokon dovolateľka pod dovolací dôvod pre nesprávne právne posúdenie subsumuje aj list žalovanej z 08. júna 2016. Dovolateľka prezentuje, že napadnutý rozsudok spočíva v nesprávnom právnom posúdení právnej povahy listu žalovanej žalobkyni z 08. júna 2016. Odvolací súd nesprávne právne posúdil, že údajne list žalovanej žalobkyni z 08. júna 2016 je údajne právnym úkonom a údajne ide o neplatné okamžité skončenie pracovného pomeru, a to údajne preto, že odvolací súd dospel k (nesprávne) právnemu záveru, že údajne „aj napriek zrušeniu uznesenia miestneho zastupiteľstva o voľbe žalobkyně do funkcie kontrolóra tu je stále existencia platnej pracovnej zmluvy, je potom možné oznámenie zaslané žalobkyni žalovaným zo dňa 08. 06. 2016 vyhodnotiť ako úkon okamžitého skončenia pracovného pomeru“ (odsek 21. napadnutého rozsudku). Žalovaná je naopak toho právneho názoru, že správne list žalovanej žalobkyni z 8. júna 2016 vôbec nemal povahu právneho úkonu, pričom vôbec nešlo o právny úkon smerujúci ku skončeniu pracovného pomeru so žalobkyňou, ani nešlo o okamžité skončenie pracovného pomeru. Nebolo sporné, že žalovaná je neustále v dobrej viere v tom, že pracovná zmluva uzatvorená so žalobkyňou aspoň zanikla okamihom právoplatnosti zrušenia uznesenia miestneho zastupiteľstva o jej zvolení, a to či už podľa § 18a ods. 11 Zákonníka práce alebo podľa § 59 ods. 2 v spojení s § 71 Zákonníka práce. Žalovaná v čase vyhotovenia takéhoto listu ani len nepočítala s takou možnosťou, že by vôbec mohol trvať takýto pracovný pomer, a teda jej vôľa nemohla smerovať k ukončeniu takého pracovného pomeru, o ktorom bola presvedčená, že predsa aspoň zanikol, a na tom nemôže meniť nič ani následné iné (nesprávne) právne posúdenie zo strany odvolacieho súdu v napadnutom rozsudku. Keďže neexistuje žalobkyňou v žalobnom návrhu tvrdené okamžité skončenie pracovného pomeru, nemôže ísť ani o určovací žalobný návrh podľa § 137 písm. d) CSP v spojení s § 77 a nasl. Zákonníka práce, a už vôbec nemohlo byť určené, že takéto neexistujúce okamžité skončenie pracovného pomeru je neplatné.

56.1. V tejto časti dovolania žalovaná v podstatnom tvrdí, že list žalovanej z 08. júna 2016 nemal povahu právneho úkonu, pretože žalovaná nemala vôľu skončiť pracovný pomer, pretože bola v dobrej viere, že už neexistuje.

57. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (3Cdo/218/2017, 3Cdo/150/2017, 4Cdo/7/2018, 4Cdo/32/2018, 7Cdo/99/2018).

58. Vo vzťahu k nemožnosti posúdenia skutkových otázok pri dovolaní podľa § 421 ods. 1 CSP je potrebné poukázať tiež na to, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Najvyšší súd v dovolacom konaní nevykonáva dokazovanie, preto ani nemôže prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch oboch inštancií a v zásade ani posudzovať správnosť z nich vyvođených skutkových zistení (záverov).

59. Dovolateľka napáda právne posúdenie listu žalovanej zo dňa 08. júna 2016, ktoré je podľa dovolacieho súdu výlučne otázkou skutkovou. Dovolateľka sa zamerala na zdôvodnenie smerujúce k zisteniu aká bola skutočná vôľa žalovanej pri jeho vyhotovení. Tieto skutočnosti nemožno riešiť ako právnu otázku, pretože nezahŕňajú interpretáciu zákona ani aplikáciu právnej normy, ale hodnotenie faktického stavu a správania strán. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil odvolací súd, v dovolacom konaní nie je možné vykonávať dokazovanie, ani prehodnocovať dôkazy. Hodnotenie vôle, dobrej viery patrí k skutkovým otázkam a nemožno ich transformovať na právnu otázku. Podľa dovolacieho súdu samotné posudzovanie listu z 08. júna 2016, tak ako žiada dovolateľka, predstavuje polemiku o skutkových okolnostiach.

60. Na základe uvedeného možno konštatovať, že dovolateľka konkrétne nevymedzila právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, pretože išlo o otázku skutkovú. Takáto otázka nemôže byť relevantná ani

z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b) CSP a nemôže viesť k založeniu v tejto časti prípustnosti dovolania žalovanej v zmysle tohto ustanovenia.

61. V súhrne z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovanej neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Najvyšší súd preto jej nedôvodné dovolanie zamietol podľa § 448 CSP.

62. Žalobkyňa bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP), preto jej dovolací súd proti žalovanej priznal v súlade s § 262 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov dovolacieho konania s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

63. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.